

20 ΝΟΕ. 2014

Σελίδες απάντησης: 1
Σελίδες συνημμένων: 10
Σύνολο σελίδων: 11

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 19/11/2014 - 12:55
Αριθ. Πρωτ: ΓΚΕ 1153263 ΕΞ 2014/638

Ταχ. Δ/ση : Λεωχάρους 2
Ταχ. Κωδ. : 105 62, Αθήνα
Πληροφορίες : Δ. Δημητρόπουλος
Τηλέφωνο : 210 3224878
FAX : 210 3235135

ΠΡΟΣ: ✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβ/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ: 1. Υπουργείο Εξωτερικών
- Γραφ. Υπουργού
Βασ. Σοφίας 1, Τ.Κ. 10671,
Αθήνα
2. Γραφ. Υπουργού Επικρατείας
Μέγαρο Μαξίμου, Ηρ. Αττικού
19, Τ.Κ. 10674, Αθήνα
3. Βουλευτές κ.κ. Μ. Γιαννακάκη
και Ν. Τσούκαλη
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Απάντηση στη με αριθμ. πρωτ. 1715/6.8.2014 ερώτηση.

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτ. 1715/6.8.2014 ερώτησης, που κατατέθηκε από τους Βουλευτές κ.κ. Μ. Γιαννακάκη και Ν. Τσούκαλη, σας αποστέλλουμε συνημμένα το με αρ. πρωτ. 168048/ 18.8.2014 έγγραφο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους μετά των συνημμένων του.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΚ. ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

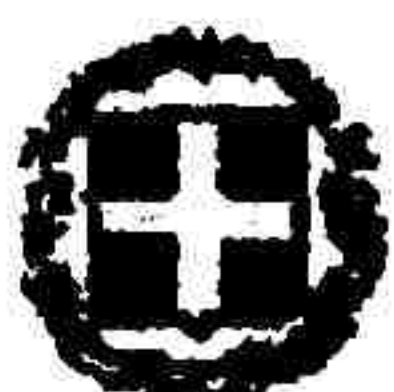
Ακριβές αντίγραφο

Επικεφαλής του
Τμήματος Διοίκησης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΚΩΝ/ΝΟΣ Φ. ΡΑΜΦΟΣ
ΠΕ/Α

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφ. Γεν. Γραμματέα Υπ. Οικονομικών
3. Νομικό Συμβούλιο του Κράτους-Κεντρική Υπηρεσία
Ακαδημίας 68, 10678, Αθήνα
4. Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβ/κού Ελέγχου

ΠΑΡΕΒΛΗΘΗ

18-8-2014

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ του ΚΡΑΤΟΥΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Αθήνα, 18-8-2014

Αριθμ. Πρωτ.: 168048

Αρμόδιος: Σ. Στυρόπουλος
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους
Τηλέφωνο: 213-2121804
e-mail: grammateiansk@nsk.gr
Ακαδημίας 68
106 78 Αθήνα

ΠΡΟΣ : Υπουργείο Οικονομικών
Αυτοτελές Γραφείο Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Λεωφόρος 2
105 62 Αθήνα

ΚΟΙΝ.: Γ.Ν.Σ. Υπουργείου Εξωτερικών
Ακαδημίας 3
106 71 Αθήνα

- Σχετ:
1. Το 164631/593910/13-12-2013 έγγραφο του Ν.Σ.Κ. προς Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.
 2. Η 61317/593910/6-5-2014 επιστολή του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. προς το Ε.Δ.Δ.Α.
 3. Το 93970/593910/11-7-2014 έγγραφο του Προεδρεύοντος Αντιπροέδρου του Ν.Σ.Κ. προς το Γ.Ν.Σ. του Υπουργείου Εξωτερικών.
 4. Η 2781/Φ.31.ΕΚΤ./14-7-2014 απάντηση του Γ.Ν.Σ. του Υπουργείου Εξωτερικών.
 5. Το 638/12-8-2014 έγγραφό σας (αρ.πρωτ.ΝΣΚ. 166672/12-8-2014).
 6. Το 3194/Φ.ΕΚΤ.31/11-8-2014 έγγραφο του Γ.Ν.Σ. του Υπουργείου Εξωτερικών (αρ.πρωτ.ΝΣΚ. 166820/12-8-2014).

Σε απάντηση του υπ' αριθμ. 638/12-8-2014 εγγράφου σας, με το οποίο ζητήσατε τις απόψεις του Ν.Σ.Κ. επί της υπ' αριθμ. 1715/6-8-2014 ερώτησης των βουλευτών, κ.κ. Μαρίας Γιαννακάκη και Νίκου Τσούκαλη, σας γνωρίζουμε ότι το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, και ειδικότερα ο Πρόεδρός του, ως AGENT της Ελληνικής Κυβέρνησης στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, έχει ανταποκριθεί πλήρως στο θεσμικό του ρόλο, και στα νόμιμα καθήκοντά του, ενημερώνοντας πλήρως τους αρμόδιους Υπουργούς για το περιεχόμενο και τις υποχρεώσεις, που δημιουργούνται για την Ελληνική Δημοκρατία από την απόφαση του Ε.Δ.Δ.Α. στην υπόθεση «Βαλλιανάτος κλπ κατά Ελλάδας (βλ. ανωτέρω συνημμένα σχετικά υπ' αριθμ. 1-4).

Περαιτέρω πολιτικές αποφάσεις και νομοθετικές πρωτοβουλίες επί του θέματος, κατ' το Σύνταγμα και το νόμο, ανήκουν στην αρμοδιότητα της Ελληνικής Κυβέρνησης.

Ο Προεδρεύων του Ν.Σ.Κ.

ΠΕΤΡΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ
Αντίπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Σελ.: 4

ΠΑΡΕΛΗΘΗ

16 Δεκ. 2013

Αθήνα, 13-12-2013

Αριθμ. πρωτ.: 164631/593910

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Σχηματισμός υποθέσεων Δικαστηρίων
Ευρωπαϊκής Ένωσης, Δικαστηρίου
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και
Δικαστηρίων Αλλοδαπής

Αρμόδιες:

Ζ. Χατζηπαύλου - Δικ. Πληρεξούσια ΝΣΚ

Ι. Καραδήμα - Διοικ. Υπ/λος

Ταχ. Δ/ση: Ακαδημίας 68 & Χ. Τρικούπη

Τ.Κ.: 106 78 - Αθήνα

Τηλ: 210 3804 807, 213 21 21 778,

213 21 21 788

Fax: 210 38 04 956

e-mail: hragent@nsk.gr

ΠΡΟΣ :

Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας
και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
α. Γραφείο Υπουργού

β. Γραφείο Γενικού Γραμματέα
Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

γ. Γενική Διεύθυνση Νομοθετικού
Συντονισμού και Ειδικών Διενών
Νομικών Σχέσεων
Δ/ση Νομοθετικού Συντονισμού και
Ειδικών Διενών Νομικών Σχέσεων
Τμήμα Της Μεταχείρισης &
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Μεσογείων 96, Τ.Κ. 115 27 Αθήνα

ΚΟΙΝ: Ως Πίνακας Διανομής

Θέμα: Εκτέλεση της από 7-11-2013 αποφάσεως του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου
Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην υπόθεση Βαλλιανέτος και λοιποί κατά Ελλάδα - (αριθμ.
προσφυγής 29381/09 και 32684/09)

Σχετ.: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 4577/Φ. 1548/22-11-2013 έγγραφο του Γραφείου Νομικού
Συμβούλου στο Υπουργείο Εξωτερικών.

.....

Ι. α. Με την εν θέματι απόφαση, η Μείζονα Συνθεση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου
Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Ε.Δ.Δ.Α.) διαπίστωσε ότι σε βάρος των προσφευγόντων έλαβε
χώρα παραβίαση του άρθρου 14 της Ε.Σ.Δ.Α. (απαγόρευση των διακρίσεων), σε συνδυασμό
με το άρθρο 8 της Ε.Σ.Δ.Α. (δικαίωμα στο σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής),
λόγω του αποκλεισμού των ζευγαριών του ίδιου φύλου από το πεδίο εφαρμογής του ν.
3719/2008, που δίνει τη δυνατότητα σύναψης «συμφώνου συμβίωσης» μόνο σε ετερόφυλα
ζευγάρια.

Η ανωτέρω απόφαση της Μείζονος Συνθέσεως του Ε.Δ.Δ.Α. είναι οριστική, σύμφωνα με
το άρθρο 44 της Ε.Σ.Δ.Α.

β. Ειδικότερα, οι προσφεύγοντες, με τις ανωτέρω δύο προσφυγές, οι οποίες
συνεκδικάστηκαν, επικαλούμενοι το άρθρο 14 σε συνδυασμό με το άρθρο 8 της Ε.Σ.Δ.Α.,
παραπονέθηκαν ότι το γεγονός ότι το «σύμφωνο συμβίωσης» που θεσπίστηκε με το ν.
3917/2008 προορίζεται αποκλειστικά για ετερόφυλα ζευγάρια, προσβάλλει το δικαίωμά τους
στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή και αποτελεί μία αδικαιολόγητη δυσμενή διάκριση μεταξύ

των ετερόφυλων και των ομόφυλων ζευγαριών, εις βάρος των τελευταίων (βλ. παρ. 3 της απόφασης).

Την εξέταση των προσφυγών αυτών ανέλαβε το Πρώτο Τμήμα του Ε.Δ.Δ.Α. (άρθρο 52 παρ. 1 του Κανονισμού του Δικαστηρίου), το οποίο, στις 11-9-2012, παραιτήθηκε από την υπόθεση υπέρ της Μείζονος Συνθέσεως του Δικαστηρίου (30 της Ε.Σ.Δ.Α.) (βλ. παρ. 4-6 της απόφασης).

γ. Εξετάζοντας το παραδεκτό της επικαλούμενης από τους προσφεύγοντες παραβίασης του άρθρου 14 σε συνδυασμό με το άρθρο 8 της Ε.Σ.Δ.Α., το Ε.Δ.Δ.Α. έκρινε, καταρχήν, ότι το προσφεύγον σωματείο με την επωνυμία «Σύνθεση - Ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, έρευνα» (έβδομος προσφεύγων στη δεύτερη, με αριθμ. 32684/09, προσφυγή) δεν έχει, ως νομικό πρόσωπο, την ιδιότητα του «θύματος», άμεσου ή έμμεσου, της ανωτέρω παραβίασης, κατά την έννοια του άρθρου 34 της Ε.Σ.Δ.Α. και απέρριψε την ανωτέρω αίτηση του εν λόγω προσφεύγοντος ως απαράδεκτη. Αντιθέτως, αναφορικά με τους λοιπούς προσφεύγοντες, φυσικά πρόσωπα, το Ε.Δ.Δ.Α. έκανε δεκτό ότι έχουν την ιδιότητα του θύματος, κατά την έννοια της ανωτέρω διατάξεως της Σύμβασης (βλ. παρ. 48-50 της απόφασης).

Περαιτέρω, το Ε.Δ.Δ.Α. απέρριψε την ένσταση μη εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων που είχε προβάλει η Ελληνική Κυβέρνηση, αναφορικά με τη δυνατότητα των προσφευγόντων να ασκήσουν αγωγή αποζημίωσης ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων δυνάμει του άρθρου 105 ΕισΝΑΚ. Ειδικότερα, το Δικαστήριο έκρινε ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση της αγωγής αποζημίωσης του ανωτέρω άρθρου, σύμφωνα με την οποία ακόμη και αν γίνει δεκτή η εν λόγω αγωγή, το Κράτος δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να τροποποιήσει το νόμο 3719/2008, καθώς και την εφαρμογή της διάταξης αυτής από τα εθνικά δικαστήρια, η αγωγή αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως προσφυγή, την εξάντληση της οποίας επιτάσσει το άρθρο 35 παρ. 1 της Ε.Σ.Δ.Α. (βλ. παρ. 54-58 της απόφασης)¹.

δ. Ως προς την ουσία της επικαλούμενης παραβίασης του άρθρου 14 σε συνδυασμό με το άρθρο 8 της Ε.Σ.Δ.Α., το Ε.Δ.Δ.Α., προκειμένου να οριοθετήσει το αντικείμενο της υπόθεσης, έλαβε υπόψη του την αίτηση των προσφευγόντων, η οποία δεν αφορά in abstracto την γενική υποχρέωση του Ελληνικού Κράτους να θεσπίσει στο εθνικό δίκαιο μια μορφή νομικής αναγνώρισης των σχέσεων μεταξύ ομοφυλόφιλων ατόμων, αλλά το ότι ο ν. 3719/2008 προβλέπει το «σύμφωνο συμβίωσης» μόνο για τα ετερόφυλα ζευγάρια, αποκλείοντας αυτομάτως τα ομόφυλα από το πεδίο εφαρμογής του. Το Ε.Δ.Δ.Α. κατέληξε ότι το θέμα που τίθεται είναι το εάν το Ελληνικό Κράτος μπορούσε, εν προκειμένω, σύμφωνα με τα άρθρα 14 και 8 της Σύμβασης, να υιοθετήσει νόμο που να θεσπίζει παράλληλα προς τον θεσμό του γάμου ένα νέο σύστημα καταχωρημένης συμβίωσης για τα άγαμα ζευγάρια, περιορίζοντας την

¹ Ως προς το ζήτημα της εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων, διατύπωσε αποκλίνουσα γνώμη ο Δικαστής Pinto de Albuquerque, σύμφωνα με την οποία οι προσφεύγοντες δεν έκαναν χρήση των εθνικών ενδίκων μέσων, τα οποία θα είχαν επιτρέψει στα ελληνικά δικαστήρια να εξετάσουν την αίτησή τους περί παραβίασης της ΕΣΔΑ και συνεπώς η Μείζονα Σύνοδος του Ε.Δ.Δ.Α. δεν θα έπρεπε να είχε προχωρήσει στην εξέταση της υπόθεσης στην ουσία της.

δυνατότητα αυτή στα ετερόφυλα ζευγάρια και αποκλείοντας τα ομόφυλα (βλ. παρ. 75 της απόφασης).

Εξετάζοντας αν η κατάσταση των προσφευγόντων είναι συγκρίσιμη με αυτή των ετερόφυλων ζευγαριών και εάν υπάρχει διαφορετική μεταχείριση, το Ε.Δ.Δ.Α. υπενθύμισε ότι τα ομόφυλα ζευγάρια είναι εξίσου ικανά με τα ετερόφυλα ζευγάρια να δεσμευτούν σε σχέσεις σταθερές και συνεπώς οι προσφεύγοντες βρίσκονται σε κατάσταση συγκρίσιμη με αυτή των ετεροφυλόφιλων ατόμων όσον αφορά την ανάγκη νομικής αναγνώρισης και προστασίας της σχέσης τους ως ζευγαριού. Επίσης, ότι το άρθρο πρώτο του Νόμου 3719/2008, αποκλείοντας σιωπηρώς τα φυσικά πρόσωπα του ιδίου φύλου από το πεδίο εφαρμογής του, εισάγει διαφορετική μεταχείριση που βασίζεται στον σεξουαλικό προσανατολισμό των ενδιαφερομένων (βλ. παρ. 78-79 της απόφασης).

Περαιτέρω, εξετάζοντας αν η ανωτέρω διαφορετική μεταχείριση δικαιολογείται από ένα νόμιμο σκοπό και αν είναι ανάλογη, το Ε.Δ.Δ.Α. υπενθύμισε τις αρχές που απορρέουν από τη νομολογία του. Συναφώς υπογράμμισε ότι ο σκοπός προστασίας της οικογένειας υπό την παραδοσιακή έννοια του όρου είναι αρκετά αφηρημένος και μία μεγάλη ποικιλία συγκεκριμένων μέτρων μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την πραγματοποίησή του. Η Ε.Σ.Δ.Α. είναι ένα ζωντανό εργαλείο που πρέπει να ερμηνεύεται υπό το φως της τρέχουσας κατάστασης και το Κράτος πρέπει να επιλέξει τα μέτρα που θα πάρει σύμφωνα με το άρθρο 8 για να προστατεύσει την οικογένεια και τον σεβασμό της οικογενειακής ζωής, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη της κοινωνίας, καθώς και τις αλλαγές που προκύπτουν όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο η κοινωνία αντιλαμβάνεται τα κοινωνικά ζητήματα και τα ζητήματα των σχέσεων, και ιδίως την ιδέα ότι δεν υπάρχει μόνο μία δυνατή επιλογή ή οδός όσον αφορά τον τρόπο που μπορεί να διágει κανείς την ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του. Συνεπώς, στην υπό κρίση υπόθεση, εναπόκειται στο Ελληνικό Κράτος να αποδείξει ότι η επιδίωξη των νόμιμων σκοπών που έχει επικαλεστεί επιτάσσει την απαγόρευση στα ομόφυλα ζευγάρια της δυνατότητας σύναψης του «συμφώνου συμβίωσης» που προβλέπει ο Νόμος 3719/2008 (βλ. παρ. 84-85 της απόφασης).

Στην προκειμένη περίπτωση, το Ε.Δ.Δ.Α. δέχθηκε ότι ακόμα και αν υποτεθεί ότι η πρόθεση του νομοθέτη ήταν να ενισχύσει τη νομική προστασία των παιδιών που έχουν γεννηθεί χωρίς γάμο και εμμέσως τον θεσμό του γάμου, με το ν. 3719/2008 θεσπίστηκε μια μορφή αστικής συμβίωσης, «το σύμφωνο συμβίωσης», το οποίο αποκλείει τα ομόφυλα ζευγάρια, ενώ επιτρέπει στα ετερόφυλα, είτε έχουν παιδιά είτε όχι, να ρυθμίσουν πολλές πλευρές των σχέσεών τους (βλ. παρ. 88 της απόφασης).

Το Ε.Δ.Δ.Α. σημείωσε, περαιτέρω, ότι δεν πείσθηκε ότι η πραγματοποίηση των σκοπών που επικαλείται η Κυβέρνηση μέσω του Νόμου 3719/2008 προϋποθέτει τον αποκλεισμό των ομόφυλων ζευγαριών από το πεδίο εφαρμογής του. Ο νομοθέτης θα μπορούσε να προβλέψει ορισμένες ειδικές διατάξεις σχετικά με τα παιδιά που γεννούνται χωρίς γάμο, επεκτείνοντας την γενική δυνατότητα σύναψης «συμφώνου συμβίωσης» στα ομόφυλα ζευγάρια. Το

Δικαστήριο θυμίζει στο σημείο αυτό ότι η αιτιολογική έκθεση του επίμαχου νόμου δεν δίνει καμία διευκρίνιση για την επιλογή του νομοθέτη ο οποίος περιόρισε το προνόμιο του «συμφώνου συμβίωσης» μόνον στα ετερόφυλα ζευγάρια (βλ. παρ. 89 της απόφασης).

Περαιτέρω, το Δικαστήριο επεσήμανε ότι τα ετερόφυλα ζευγάρια - αντιθέτως προς τα ομόφυλα - απολάμβαναν, με βάση το ελληνικό δίκαιο, πριν καν την θέσπιση του νόμου 3719/2008, την αναγνώριση της σχέσης τους, είτε πλήρως και ολοκληρωτικά μέσω του θεσμού του γάμου, είτε κατά τρόπο πιο περιορισμένο δυνάμει των διατάξεων του Αστικού Κώδικα που αναφέρονται στην ελεύθερη ένωση. Επομένως, τα ομόφυλα ζευγάρια έχουν ιδιαίτερο συμφέρον να συμπεριληφθούν στο προνόμιο του «συμφώνου συμβίωσης», αφού αυτό θα τους προσέφερε, σε αντίθεση προς τα ετερόφυλα ζευγάρια, τη μόνη νομική βάση στο ελληνικό δίκαιο για να περιβάλουν την σχέση τους με μία μορφή που αναγνωρίζεται από το νόμο (βλ. παρ. 90 της απόφασης).

Συμπληρωματικά, το Ε.Δ.Δ.Α. θεώρησε χρήσιμο να υπενθυμίσει ότι, παρόλο που δεν υπάρχει ομοφωνία στο πλαίσιο των έννομων τάξεων των Κρατών Μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, αυτή την στιγμή διαγράφεται μια τάση όσον αφορά την θέσπιση μορφών νομικής αναγνώρισης των σχέσεων μεταξύ των ατόμων του ίδιου φύλου. Μεταξύ των δεκαεννέα Κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης που επιτρέπουν τις μορφές καταχωρημένης συμβίωσης, η Λιθουανία και η Ελλάδα είναι οι μόνες που περιορίζουν την μορφή συμβίωσης αυτή μόνον στα ετερόφυλα ζευγάρια. Δηλαδή εκτός από δύο εξαιρέσεις, όταν ένα Κράτος Μέλος του Συμβουλίου της Ευρώπης αποφασίζει να υιοθετήσει νόμο που θεσπίζει ένα νέο σύστημα καταχωρημένης συμβίωσης εναλλακτικό του γάμου για τα ανύπαντρα ζευγάρια, συμπεριλαμβάνει και τα ομόφυλα ζευγάρια (βλ. παρ. 91 της απόφασης).

Ενόψει των ανωτέρω, το Ε.Δ.Δ.Α. έκρινε ότι στην υπό κρίση υπόθεση υπήρξε παραβίαση του άρθρου 14 σε συνδυασμό με το άρθρο 8 της Ε.Σ.Δ.Α. (βλ. παρ. 92 της απόφασης).

ε. Ως προς την αιτίαση των προσφευγόντων περί παραβίασης του άρθρου 13 της Ε.Σ.Δ.Α., λόγω μη ύπαρξης εθνικού ενδίκου βοηθήματος για να προβάλουν ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων τις αιτιάσεις τους ως προς τη διάκριση που εισάγει το «σύμφωνο συμβίωσης», το Ε.Δ.Δ.Α. υπενθύμισε ότι το άρθρο 13 δεν φτάνει στο σημείο να απαιτεί από τα κράτη μια προσφυγή με την οποία να μπορεί κάποιος να καταγγείλει, ενώπιον εθνικής αρχής, τους νόμους του Συμβαλλόμενου Κράτους ως αντίθετους προς την Σύμβαση και συνεπώς έκρινε ότι η ανωτέρω αιτίαση των προσφευγόντων είναι προδήλως αβάσιμη και ως τέτοια, θα πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 §§3(α) και 4 της Ε.Σ.Δ.Α.

II. Σύμφωνα με το άρθρο 46 της Ε.Σ.Δ.Α., η χώρα μας έχει αναλάβει την υποχρέωση να εφαρμόζει πλήρως τις αποφάσεις του Ε.Δ.Δ.Α. που την αφορούν, με την λήψη όλων των κατάλληλων μέτρων για την αποκατάσταση των διαπιστωθεισών παραβιάσεων (ατομικά μέτρα συμμόρφωσης, σε σχέση με τους εκάστοτε προσφεύγοντες) και για την αποφυγή συναφών παραβιάσεων στο μέλλον (γενικά μέτρα συμμόρφωσης).

Την τήρηση της ως άνω υποχρέωσης επιβλέπει η Επιτροπή Μονίμων Αντιπροσώπων του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία θα πρέπει να ενημερώνεται επί των σχετικών ενεργειών.

Σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο εκτέλεσης της εν θέματι οριστικής απόφασης του Ε.Δ.Δ.Α., οι Ελληνικές Αρχές οφείλουν να παρουσιάζουν, προς την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης, ολοκληρωμένο «Σχέδιο Δράσης», όπου θα καταγράφονται τα μέτρα που πρόκειται να ληφθούν ή αυτά που τυχόν έχουν ήδη ληφθεί και ικανοποιούν την ανάγκη συμμόρφωσης, καθώς και το κατά προσέγγιση χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους. Εν προκειμένω, η προθεσμία υποβολής Σχεδίου Δράσης λήγει στις 7-5-2014.

Ενόψει των ανωτέρω, στο πλαίσιο των ληπτέων γενικών μέτρων συμμόρφωσης προς την εν θέματι απόφαση, λαμβάνοντας υπόψη τις διαπιστώσεις του Ε.Δ.Δ.Α., εκτιμούμε ότι θα πρέπει να ληφθούν τα αναγκαία, κατά την κρίση σας, μέτρα προς αντιμετώπιση της κατάστασης που το Ε.Δ.Δ.Α. έκρινε ότι συνιστά παραβίαση του άρθρου 14 σε συνδυασμό με το άρθρο 8 της Ε.Σ.Δ.Α., δηλαδή της μη πρόβλεψης δυνατότητας σύναψης συμφώνου συμβίωσης από ζευγάρια του ίδιου φύλου, ενώ τέτοια δυνατότητα προβλέφθηκε, με το ν. 3917/2008, για τα ετερόφυλα ζευγάρια, προς αποφυγή παρόμοικων παραβιάσεων στο μέλλον.

Η Υπηρεσία μας θα πρέπει να τηρείται ενήμερη επί των ενεργειών αυτών, καθώς και για κάθε άλλη σχετική ενέργεια στο πλαίσιο των μέτρων συμμόρφωσης, προκειμένου να προωθήσει, εν συνεχεία, τις σχετικές πληροφορίες στο Συμβούλιο της Ευρώπης.

Συνημμένως, διαβιβάζονται ανήγραφα της ανωτέρω απόφασης του Ε.Δ.Δ.Α. και της επίσημης μετάφρασής της στην ελληνική γλώσσα, η οποία έγινε με επιμέλεια και ευθύνη, ως προς την ακρίβειά της, από το Γραφείο Μεταφράσεων του Υπουργείου Εξωτερικών.

Συν.: 1^α, β και γ (1 φ.)

Ο Πρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ιωάννης Β. Σακελλαρίου

Πίνακας αποδεκτών προς κοινοποίηση

1. Υπουργείο Εξωτερικών

α. Γραφείο Νομικού Συμβούλου

β. Δ3 Διεύθυνση ΟΑΣΕ - ΣΤΕ

2. Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία
στο Συμβούλιο της Ευρώπης

21, Place Broglie

67000 - Strasbourg France

ΕΣΤΑΜΗ
ΜΕ FAX

REPUBLIQUE HELLENIQUE
CONSEIL JURIDIQUE DE L'ETAT
AGENT DU GOUVERNEMENT
Service des Affaires Juridiques Internationales

Athènes, le 6 mai 2014

no : 61317/593910

Mme Geneviève Mayer
Chef du Service de
l'exécution des arrêts
de la Cour Européenne
des Droits de l'Homme
DGH, Conseil de l'Europe
F-67075 Strasbourg Cedex

Réf: Affaires Vallianatos et Mylonas c. Grèce (requête no 29381/09) et C.S. et autres
(requête no 32684/09) c. Grèce, arrêt du 07.11.2013 (G.C.).

Madame,

En ce qui concerne les affaires et l'arrêt en référence, je souhaiterais porter à votre connaissance les informations suivantes:

Le Gouvernement hellénique a pris acte de l'arrêt de la CEDH rendu dans les affaires *Vallianatos et Mylonas c. Grèce* et *C.S. et autres c. Grèce* le 7.11.2013. Il est en train de réfléchir sur les mesures qui doivent être prises pour mettre la législation hellénique en conformité avec les conclusions de la Cour.

Ces modifications du droit civil et plus particulièrement du droit familial vont nécessiter une étude de fond du droit interne, afin de ne pas compromettre la cohésion et la cohérence de l'ensemble des dispositions du Code civil hellénique, ainsi qu'une étude comparative approfondie des législations étrangères en la matière.

Nous ne sommes donc pas en mesure actuellement de soumettre au Comité des Ministres un plan d'action, mais nous le ferons dans les meilleurs délais.

Veuillez croire, Madame, à l'expression de ma considération distinguée.

L'Agent du Gouvernement Hellénique

Ioannis V. Sakellariou
Président du Conseil Juridique de l'Etat

Cc : Représentation Permanente de la Grèce
auprès du Conseil de l'Europe

68, rue Akadimias et Ch. Trikoupi, 106 78 Athènes, GRECE

Tel: 0030 - 210 38 04 807, 0030 - 210 33 28 178, Fax: 0030 - 210 38 04 956, e-mail : hagent@nsk.gr

ΠΑΡΕΒΑΛΩΝΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
Σχηματισμός Υποθέσεων
Δικαστηρίων Ευρωπαϊκής Ένωσης
Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
και Δικαστηρίων Αλλοδαπής
Αρμόδιες:
Ο. Σουροπάνη – Δικ. Πληρεξουσία
Χ. Ζούμπερη – Δικ. Πληρεξουσία
Ι. Καραδήμα – Δ. Υπάλληλος
Ακαδημίας 68 & Χ. Τρικούπη
Τ.Κ. 108 78 – Αθήνα
Τηλ.: 213 21 21 778
Fax: 210 3804956
e-mail: hragent@nsk.gr

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ –
ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ: 16-07-2014

Αθήνα, 11-07-2014
Αριθμ. Πρωτ.: 93970/593910

ΠΡΟΣ:
Υπουργείο Εξωτερικών
Γραφείο Νομικού Συμβούλου
Ακαδημίας 3
Τ.Κ. 106 71 Αθήνα
Fax: 210 3682221

ΕΞΑΛΗ
ΕΛ ΜΕ FAX

ΚΟΙΝ.:
Υπουργείο Οικονομικών
Αυτοτελές Γραφείο Κοιν/κου Ελέγχου
Λεωφόρος 2
Τ.Κ. 10562 Αθήνα
Fax: 210 3235135

ΕΞΑΛΗ ΕΛ
ΜΕ FAX

Θέμα: Ερώτηση με αριθμ. πρωτ. 728/03-07-2014 των Βουλευτών κ.κ. Μαρίας Γιαννακάκη, Νίκου Τσούκαλη.

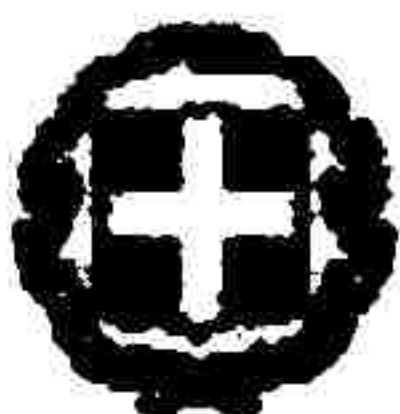
Σχετ.: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 283/09-07-2014 έγγραφο του Αυτοτελούς Γραφείου Κοιν/κου Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών

Σας διαβιβάζουμε το υπ' αριθμ. πρωτ. 283/09-07-2014 έγγραφο του Αυτοτελούς Γραφείου Κοιν/κου Ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών με τη συνημμένη σ' αυτό υπ' αριθμ. πρωτ. 728/03-07-2014 ερώτηση των Βουλευτών κ.κ. Μαρίας Γιαννακάκη, Νίκου Τσούκαλη, και παρακαλούμε για τις δικές σας ενέργειες.

Συν. 2

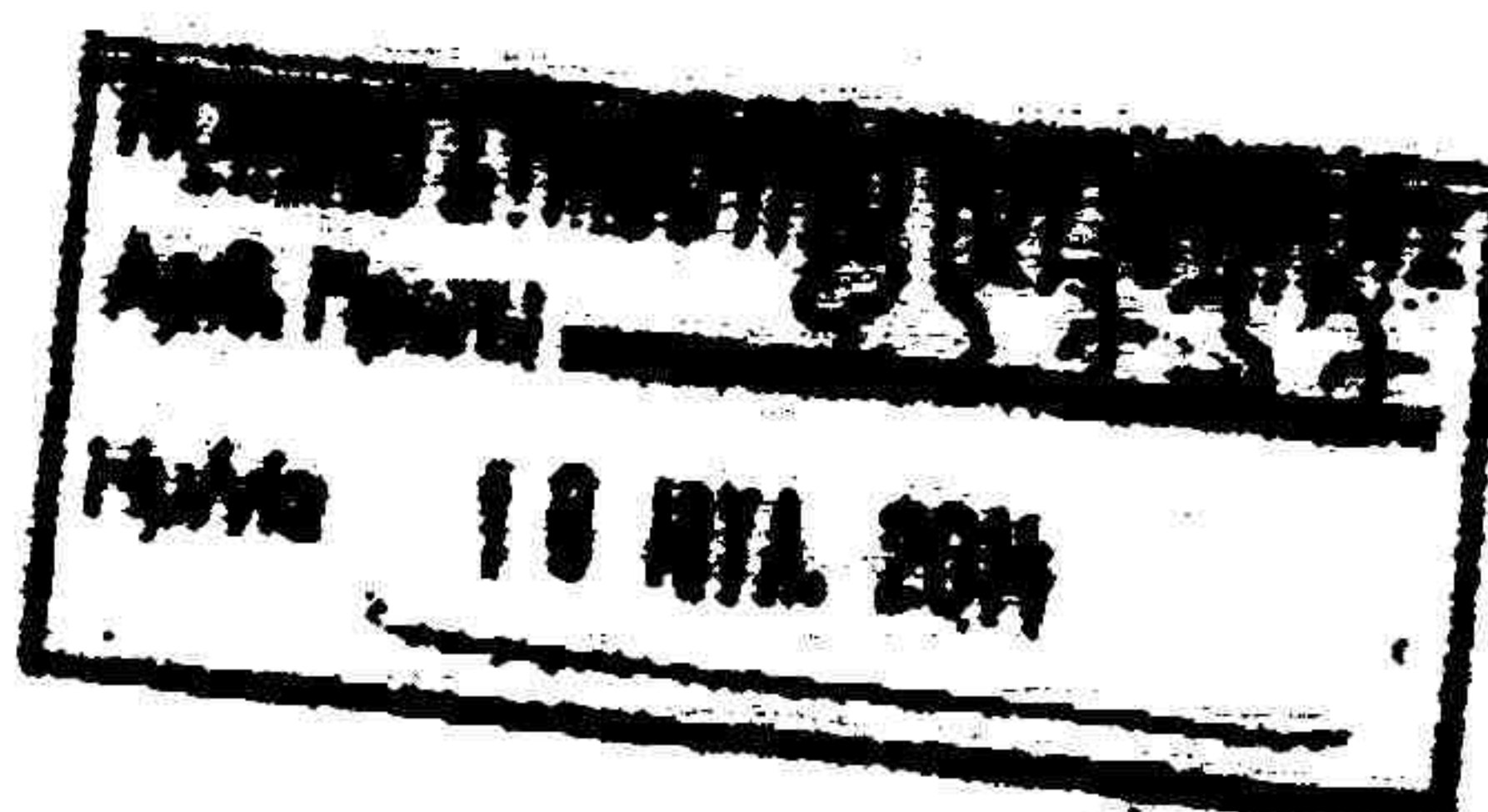
Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Μιχαήλ Α. Απέσσος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Αρμόδια: Μυρτώ Ι. Γερμανή
Ταχ. Δ/ση: Ακαδημίας 3 (8^{ος} όροφος)
Τ.Κ. 106 71 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 210 36 82 226
Fax: 210 36 82 221

Αρ. πρωτ. 2781 /Φ. 31 ΕΚΤ.
Αθήνα, 14.7.2014

ΠΡΟΣ

1. Υπουργείο Οικονομικών
Αυτοτελές Γραφείο Κοιν/κού Ελέγχου
Λεωχάρους αρ. 2
Τ.Κ. 105 62 ΑΘΗΝΑ
2. Υπουργείο Εξωτερικών
Διπλωματικό Γραφείο Υπουργού
Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

ΚΟΙΝ. Νομικό Συμβούλιο του Κράτους
✓ **Γραφείο Προέδρου**

ΘΕΜΑ: Η υπ' αριθμ. 728/3.7.2014 ερώτηση των βουλευτών κ.κ. Μαρίας Γιαννακάκη και Νίκου Τσοούκαλη σχετικά με τα μέτρα συμμόρφωσης της Ελλάδας στην απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) επί της υπόθεσης Βαλλιανάτος κλπ. κατά Ελλάδα.

ΣΧΕΤ.: 1. Το υπ' αριθμ. 283/9.7.2014 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών/Αυτοτελούς Γραφείου Κοινοβουλευτικού Ελέγχου.

2. Το υπ' αριθμ. Α.Π.Φ. 21/144/ΑΣ 29892/4.7.2014 έγγραφο του Υπουργείου Εξωτερικών/Διπλωματικού Γραφείου Υπουργού/Τμήματος Κοινοβουλευτικού Ελέγχου.

Σε απάντηση των ανωτέρω σχετικών εγγράφων και σε ό,τι αφορά ειδικότερα στις ενέργειες του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του ΥΠΕΞ σχετικά με την εκτέλεση της απόφασης του ΕΔΔΑ επί της υπόθεσης Βαλλιανάτος κλπ. κατά Ελλάδα (αριθμοί προσφυγών 29381/09 και 32684/09), θέτουμε υπ' όψη σας τα εξής:

1. Η εν θέματι απόφαση δημοσιεύθηκε στις 7.11.2013, διαβιβάστηκε δε στο Γραφείο για δικές μας ενέργειες, από την Κεντρική Υπηρεσία του Ν.Σ.Κ., με το υπ' αριθμ. 147116/593910/11.11.2013 έγγραφό της (ΣΧΕΤ. 1).
2. Με το υπ' αριθμ. 4577/Φ. 1548/22.11.2013 έγγραφό μας ενημερώσαμε σχετικά με την απόφαση αυτή το Υπουργείο Δικαιοσύνης (Γραφείο Υπουργού, Γραφείο Γενικού Γραμματέα Διαφάνειας & Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Δ/ση Νομοθετικού Συντονισμού & Ειδικών Νομικών Σχέσεων/Τμήμα 1ης Μεταχείρισης και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) και το

- Υπουργείο Εξωτερικών (Γραφείο Υπουργού, Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού, Δ/ση Δ3 ΟΑΣΕ - ΣΤΕ) (ΣΧΕΤ. 2)².
3. Στις 11.4.2014, με το υπ' αριθμ. 1451/Φ.31/11.4.2014 έγγραφό μας προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ζητήσαμε να ενημερωθούμε σχετικά με τα γενικά μέτρα που εξετάζονται για τη συμμόρφωση της χώρας στην εν θέματι απόφαση του ΕΔΔΑ (ΣΧΕΤ. 4).
 4. Σε απάντηση, μας διαβιβάστηκε το υπ' αριθμ. 4256 οικ./25.4.2014 έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης (ΣΧΕΤ. 5).
 5. Σε συνέχεια αυτού, ο Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με την ιδιότητά του ως εκπροσώπου (Agent) της Ελληνικής Κυβέρνησης στο ΕΔΔΑ, απέστειλε στην Υπηρεσία Εκτέλεσης των αποφάσεων του ΕΔΔΑ, την υπ' αριθμ. 61317/593910/6.5.2014 επιστολή (ΣΧΕΤ. 6). Στην επιστολή αυτή αναφέρεται ότι η Ελληνική Κυβέρνηση εξετάζει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, προκειμένου η ελληνική νομοθεσία να είναι σύμφωνη προς τις διαπιστώσεις του ΕΔΔΑ, ότι οι αναγκαίες τροποποιήσεις του αστικού δικαίου και, ειδικότερα, του οικογενειακού δικαίου απαιτούν μία μελέτη σε βάθος του εθνικού δικαίου, ώστε να μην θυσιασθεί η εσωτερική συνοχή και συνεκτικότητα του συνόλου των διατάξεων του Αστικού Κώδικα, καθώς και μία συγκριτική μελέτη των ξένων νομοθεσιών. Στην επιστολή του ο Agent της Ελληνικής Κυβέρνησης καταλήγει ότι αυτή τη στιγμή δεν είμαστε έτοιμοι να υποβάλουμε στην Επιτροπή των Υπουργών ένα σχέδιο δράσης αλλά θα το πράξουμε το συντομότερο δυνατό.
 6. Αναφορικά με την ανάγκη συγκριτικής μελέτης, στο υπ' αριθμ. 4256 οικ./25.34.2014 έγγραφο του Υπουργού Δικαιοσύνης (ΣΧΕΤ. 5) διευκρινίζεται ότι «πρέπει να συνεκτιμηθεί η πρόοδος της σχετικής νομοθετικής δραστηριότητας σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου ακόμη και τα ζητήματα αναγνώρισης των συνεπειών που προκύπτουν από αναγνωρισμένες νομικά σχέσεις ομόφυλων ζευγαριών (περιουσιακής και κληρονομικής φύσης και εν γένει προσωπικής κατάστασης) είναι υπό διαπραγμάτευση προκειμένου να αμβλυνθούν οι αποκλίσεις των σχετικών εθνικών ρυθμίσεων».
 7. Αναμένεται η απάντηση της Υπηρεσίας Εκτέλεσης Αποφάσεων του ΕΔΔΑ στην από 6.5.2014 επιστολή του Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Η Προϊσταμένη
του Γραφείου Νομικού Συμβούλου
του Υπουργείου Εξωτερικών

Γαρυφαλία Σκιάνη
Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

² Ανάλογο έγγραφο προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης έγινε και από την Κεντρική Υπηρεσία του Ν.Σ.Κ. (βλ. το υπ' αριθμ. 164631/593910/13.12.2013 έγγραφο της Κ.Υ. του Ν.Σ.Κ. που κοινοποιήθηκε και στο Υπουργείο Εξωτερικών/Δ3 Δ/ση ΟΑΣΕ και ΣΤΕ, ΣΧΕΤ. 3)